

56 הזריקה כיון שכבר נפסל במחשבת פיגול או פסול או מחמת מעשה
57 של פסולים. ומדייקת הגמרא: **קָתַנְי מִיְהָא רִישָׁא** – מכל מקום, שנינו
58 בתחילת ביאור כללו של רבי יהושע, ששעת הכושר היינו **שְׁלֵנָה**
59 **וְשִׁנְמָתָא וְשִׁצְאָה**. ומקשה הגמרא: **מָאֵי לָאוּ** – האם אין זה באופן
60 **שְׁלֵנָה מְפִישׁ**, והיינו שלנו הבשר והדם קודם זריקה, וקשה, הרי **הָכָא**
61 שלא זרק את הדם, אלא **דָּאֵי בְּעֵי הוּנָה זְרִיקָא** – שרק אם היה
62 רוצה היה יכול לזרוק, ובכל זאת **קָתַנְי** במשנה **דָּאֵי מוּעֵלִין** בהמה
63 זו, ועל כרחק היינו משום שהיתר זריקה נחשב כשעת הכושר ושלא
64 כדברי רב אשי. מתרצת הגמרא: **לָאוּ**, לעולם היתר זריקה אינו שעת
65 הכושר, והביאור בלשון המשנה 'שלנה ושנמאת ושפסלה', היינו
66 שהבהמה **רְאוּיָה לְצִאתָא** – להפסל בפסול יוצא, ו**רְאוּיָה לְטָמָא** –
67 להפסל בפסול טומאה, ו**רְאוּיָה לְלִין** – להפסל בפסול לינה, כלומר,
68 שנפסלה באחד מפסולים אלו בשעה שלאחר שנפסלה אין בה אלא
69 פסול זה, והיינו לאחר זריקה.
70 שואלת הגמרא: הרי לפי ישוב זה יש לדקדק ולומר שדין המשנה הוא
71 רק כשלנה הבהמה לאחר זריקה, **אָכַל** אם אכן היתה לינה **מְפִישׁ**,
72 **מָאֵי הָכֵי נָמִי** הדין הוא **דְּמוּעֵלִין** בה כיון שנפסלה קודם שהותרה
73 באכילה. ואם כן קשה, **הָאֵי** – דין זה ששנינו, **בַּל שְׁהִיָּה לֹא שְׁעַת**
74 **הִיתֵר לְבָהֲנִים** אין מועלים בו **וְכַל שְׁלֵא הִתְהָה לֹא שְׁעַת הִיתֵר**
75 **לְבָהֲנִים מוּעֵלִים** בו, מדוע נשנה בלשון 'שהיה לו' שלא היה לו,
76 שמשמעו היא שהיתה שעת היתר ולא הותר, הרי **בַּל שְׁיִישׁ לֹא**
77 **שְׁעַת הִיתֵר לְבָהֲנִים** אין מוּעֵלִין **בָּהּ** ו**כַּל שְׁאֵין לְהָא שְׁעַת הִיתֵר**
78 **לְבָהֲנִים מוּעֵלִין בָּהּ** שהוא לשון הוה, **מִיָּבְעֵי לִיה** – צריך היה התנא
79 לומר, שהרי החילוק בין הדינים הוא האם הבהמה עדיין כשירה
80 וראויה להפסל או שנפסלה. ומכך שהתנא נקט לשון עבר, מוכח
81 שאף אם רק היה היתר זריקה ונפסל הדם בלינה ממש הבהמה
82 מותרת באכילה כיון שהיתה לה שעת הכושר, וחוזרת קושיית
83 הגמרא על דברי רב אשי ורב נחמן מהמבואר במשנה שאף בזריקה
84 יש לומר שהיתר זריקה נחשב שעת היתר לענין דיני מעילה.
85 מיישבת הגמרא: **אֲלֵא אָמַר רַב אֲשֵׁי** ליישב את דבריו, **מְעִילָה**
86 **אֲמוּמָאָה קָא רְמִית** – וכי הנין מקשה מדין מעילה על דין טומאת
87 אוכלין, הרי חלוקים הם בגרדי דינם. והיינו, **מְעִילָה**, משום **קְדוּשָׁה**
88 **וְלָאוּ קְדוּשָׁה הִיא**, כלומר, דין מעילה תלוי האם הבהמה קדושה או
89 לא, ואם כן, **לְבָתֵּר דְּפָקְעָה לָהּ קְדוּשָׁתָהּ** – לאחר שפקעה
90 והסתלקה קדושת הבהמה מחמת שהיה ראוי לזרוק את דמה ויכל
91 העומד לזרוק כזרוק דמי, **בְּמָאֵי הֲדָרָא רַבְבָּא לָהּ** – על ידי מה
92 תחזור הקדושה ותחול עליה כדי שיהיה בה דין מעילה, ומשום כך
93 מועיל היתר זריקה להיתרה בהנאה ולבטל דין מעילה אף לאחר
94 שתפסל. אולם **טוּמְאָה מְשוּם אוֹכְלָא וְלָאוּ מְשוּם אוֹכְלָא הִיא** –
95 דין טומאת אוכלין תלוי בשם 'אוכל' שיש לבהמה, שכאשר היא
96 מותרת באכילה יש בה דיני טומאת אוכלין, וכשאין לה שם 'אוכל'
97 מחמת איסור הנאה אין בה דיני טומאת אוכלין, ומשום כך, **בַּל הִיָּבָא**
98 **דָּאֵי בְּעֵי זְרִיקָא מְצִי זְרִיקָא לִיה** – בכל אופן שלא נפסל הקרבן ואם
99 ירצה הכהן לזרוק את הדם הוא יכול לזרוק, היתר זה **מְשׁוּיָה לִיה**
100 **אוֹכְלָא** – מחשיב את הקרבן כ'אוכל' והוא **מְטָמָא טוּמְאָת אוֹכְלִין**.
101 אולם **הִיָּבָא דָּאֵי בְּעֵי מְצִי זְרִיקָא לֹא מְצִי זְרִיקָא**, כיון שכבר נפסל
102 בלינה, באופן זה ההיתר זריקה שהיה קודם הפסול **לֹא מְשׁוּיָה לִיה**
103 **אוֹכְלָא**, שהיה כעת לא ניתן להיתרו, [והוא **לֹא מְטָמָא טוּמְאָת**
104 **אוֹכְלִין**].
105 הגמרא מוסיפה להקשות על רב אשי ורב נחמן: **מִיְתִיבֵי**, שנינו
106 במשנה (כריתות ב), **הַמְבִיֵא אֶשֶׁם תְּלוּי וְאָחַר כֵּךְ נֹדַע לֹא שְׁלֵא חָטָא**
107 ואינו חייב קרבן, **אִם עַד הֲצֵאָה נִשְׁכַּל הָאֵיל נֹדַע לֹא שְׁלֵא חָטָא**, **יֵצֵא**
108 **וְיִרְעָה בְּעֵדָה עִם שְׂאֵר הַצֵּאָן כֻּכַל בְּהַמַּת חוֹלִין**, שהרי לא היתה
109 כוונתו להפריש אלא מחמת הספק שמה חטא, **דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר**.
110 **וְחֻקִּים אוֹמְרִים**, אין האיל יוצא לחולין מאליו, אלא

1 **וְאֵי בְּעֵי זְרִיקָא** – ואם הכהן היה רוצה, היה זורק את הדם ומתיר את
2 הקרבן, ו**קָתַנְי** בברייתא **דָּאֵינוּ מְטָמָא טוּמְאָת אוֹכְלִין** כיון שמעולם
3 לא היה ראוי לאכילה, ומסיימת הגמרא את הקושיא: **מָאֵי לָאוּ** –
4 האם לא מדובר **דְּפִיגֵל בְּזְרִיקָה**, שכבר היה ניתן ואף היה חייב לזרוק
5 את הדם כראוי ולהכשיר את הקרבן, ובכל זאת הקרבן אינו נחשב
6 כמי שהיתה לו שעת הכושר ואינו מטמא טומאת אוכלין. מתרצת
7 הגמרא: **לָאוּ**, מדובר בברייתא באופן **דְּפִיגֵל בְּשְׁחִיטָה**, ובאופן זה לא
8 היה ניתן להכשיר את הקרבן בזריקת הדם, ולא היתה לו שעת
9 הכושר.
10 שואלת הגמרא: הרי לפי יישוב זה יש לדקדק, שדין זה הוא רק אם
11 פיגל בשחיטה, **אָכַל** אם **פִּיגֵל בְּזְרִיקָה**, **מָאֵי הָכֵי נָמִי** **דְּמְטָמָא**
12 **טוּמְאָת אוֹכְלִין**, כיון שהיתה לו שעת הכושר. וקשה, **אֲדָתַנְי**
13 בברייתא, שאם **פִּיגֵל בְּמִנְחָה מְטָמָא טוּמְאָת אוֹכְלִין**, **לְפִלְזוּג**
14 **בְּדִידָה** – בזבח עצמו, **בְּמָה דְּבָרִים אֲמֹרִים** שלא נאמרו דיני טומאת
15 אוכלין בזבח שהתפגל, באופן **דְּפִיגֵל בְּשְׁחִיטָה** ולא ניתן להיתרו,
16 **אָכַל פִּיגֵל בְּזְרִיקָה**, **מְטָמָא טוּמְאָת אוֹכְלִין**, כיון שהיתה לו שעת
17 הכושר לאחר שחיטה. ומכך שלא חילק התנא כן, מוכח שאין לחלק
18 אם היה ניתן לזרוק את הדם כראוי או לא, וחוזרת הקושיא מפיגל
19 בזריקה שאינו מטמא טומאת אוכלין על אף שהיה ניתן וראוי לזרוק
20 את הדם.
21 משיבה הגמרא: התנא לא חילק בין פיגל בשחיטה לפיגל בזריקה,
22 משום ש**פִּיגֵל בְּמִנְחָה אֵיצְטְרִיבָא לִיה** – הוא הוצרך להביא את דין
23 פיגל במנחה, כדי ללמדנו, **דָּאֵף עַל גַּב דְּפִיגֵל בְּקְמִיצָה**, **קְדוּמִין**
24 **בְּמִנְחָה בְּשְׁחִיטָה דְּמִי** – שקמיצת המנחה חשובה כשחיטת זבח,
25 **אֲפִילוּ הָכֵי**, המנחה **מְטָמָא טוּמְאָת אוֹכְלִין** שלא כזבח שהתפגל
26 בשחיטה, **הוֹאֵיל וְהִתְהָה לֹא לְמִנְחָה שְׁעַת הַבּוֹשֵׁר מְעִיקְרוּ** –
27 מתחילתו, והיינו קודם הקדשתו.
28 הגמרא מביאה ביאור אחר בדברי רבי שמעון בברייתא: **אָמַר רַב**
29 **אֲשֵׁי אֲמִרְתָּה לְשִׁמְעֵתָא קְמִיָּה דְּרַב נְחֵמָן** – אמרתי שמועה זו
30 בביאור שיטת רבי שמעון בפני רב נחמן, ותרצתי לו את הקושיית על
31 דברי רבי שמעון כך, **אֲפִילוּ תִּיָּמָא** בביאור לשון הברייתא 'לן קודם
32 זריקה' שהכוונה היא שלן **מְפִישׁ** קודם זריקה על אף שהיה שהות
33 ביום לזרוק את הדם, **וְאֲפִילוּ תִּיָּמָא** בביאור לשון הברייתא 'פיגל בין
34 בקדשי קדשים בין בקדשים קלים אינו מטמא טומאת אוכלין'
35 שמדובר באופן **דְּפִיגֵל בְּזְרִיקָה**, מכל מקום, אין להקשות מדוע היתר
36 הזריקה שקודם הפסול אינו נחשב שעת הכושר כהיתר פריית פרה
37 אדומה, משום **דָּאֵי בְּעֵי זְרִיקָא אֲמֹרִין** – לגבי פדיון יש לומר 'כל
38 העומד לפדות כפדיו דמי' ולהחשיב את ההיתר כשעת הכושר, כיון
39 שאין הפדיון אלא דברים בלבד ואף אם לא פדה אינו נחשב כמחוסר
40 מעשה. אולם **אֵי בְּעֵי הוּנָה זְרִיקָא לֹא אֲמֹרִין** – בזריקת הדם אין
41 אומרים 'כל העומד לזרוק כזרוק דמי' והיתר הזריקה נחשב כשעת
42 הכושר, כיון שזריקת הדם היא מעשה, וכל זמן שלא זרק הוא מחוסר
43 מעשה.
44 מקשה הגמרא: **מִיְתִיבֵי**, וכי היתר זריקה אינו כשעת הכושר, והרי
45 שנינו במשנה (מעילה ב), **בַּל אָמַר רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ** במעילה, **כָּל בְּהֵמָה**
46 **שְׁהִיתָה לֹא שְׁעַת הִיתֵר לְבָהֲנִים**, אין מוּעֵלִין בָּהּ אף אם נפסלה, כיון
47 שלאחר שהיתה לה שעת היתר ויצאה מכלל 'קדשי ה', שוב אינה
48 חוזרת להיות 'קדשי ה' האסורים בהנאה, ו**כָּל שְׁלֵא הִתְהָה לֹא שְׁעַת**
49 **הִיתֵר לְבָהֲנִים**, מוּעֵלִין בָּהּ ככל קדשים שאסורים בהנאה. ומבאר
50 המשנה: **וְאִיְהוּהוּ** שהיתה לה **שְׁעַת הִיתֵר לְבָהֲנִים**, בהמה **שְׁלֵנָה** וכן
51 בהמה **שִׁנְמָתָא** וכן בהמה **שִׁצְאָה** חוץ למקומה. **וְאִיְהוּהוּ הִיא שְׁלֵא**
52 **הִתְהָה לֹא שְׁעַת הִיתֵר לְבָהֲנִים** ולא יצאה מאיסור מעילה, בהמה
53 **שִׁנְשִׁחְתָּה** על מנת שתאכל חוץ לזמנה – לאחר הזמן המתיר
54 לאוכלה, וכן אם שחט כדי שתאכל חוץ לזמנה, **וְכֵן בְּהֵמָה**
55 **שִׁקְבְּלוּ פְּסוּלִין וְזָרְקוּ אֶת דְּמָהּ**, שבכל אלו לא הותר הבשר בשעת

58 מה דקעין [ו-הסתפקן] ריש לקיש (חולין לו), צריך – יובש של מנחות,
 59 כלומר, החלק היבש שבמנחה שלא נגע בו השמן ולא הוכשר
 60 לקבלת טומאה אלא מדין חיבת הקודש, ונגע בו שרץ, מוּזְנִין בּוֹ
 61 ראשון ושני או אין מוּזְנִין בּוֹ ראשון ושני – האם הכשר לטומאה
 62 מדין חיבת הקודש מועיל לטמא טומאה גמורה שיטמא אף הדבר
 63 הנוגע בו, או שחלק זה של המנחה לא הוכשר לקבלת טומאה גמורה
 64 אלא רק להפסל ואינו מטמא את הנוגע בו. משיבה הגמרא: אין
 65 להוכיח מדברי רב כהנא לספקיך של ריש לקיש, משום שיש לחלק
 66 ביניהם, דפי מַבְעִיא ליה לריש לקיש שהיא מחמת חיבת הקודש
 67 מונים ראשון ושני לטומאה בצריד של מנחות, הוא לענין טומאה
 68 מִדְּאֻרְיֵי תַּא, אולם פי קַאֲמַרְיָנָא – מה שאמרנו שחיבת הקודש
 69 מכשירה את הנותר ופרה אדומה לטומאת אוכלין ואפילו לטמא
 70 אחרים, היינו לענין טומאה מִדְּרַבְּנָנָא, ומשום כך אין להוכיח מדברי רב
 71 כהנא לדברי ריש לקיש.

משנה

73 דינים שונים בענין המביא מנחה אחרת ממה שהתנדב: הַאֲמֵר הָרִי
 74 עָלַי להביא מנחה הנעשית בַּמִּחְבָּת, וְהִבִּיא בַּמִּחְבָּת שְׂחִיא עֲשׂוּיָה
 75 באופן אחר ובכלי אחר, או שאמר בַּמִּחְבָּת, וְהִבִּיא בַּמִּחְבָּת, מַה
 76 שְׂחִיא הִבִּיא מפני שאנו אומרים שמנחה אחרת היא שהביאה
 77 בנדבה, וְיָדִי חֹזְקָתָא לֹא יֵצֵא ויביא אחרת לחובתו.
 78 אולם אם אמר על סולת, הֲרִי זֶה לְהִבִּיא לַמִּנְחָה הַנְּעֻשִׂית בַּמִּחְבָּת,
 79 וְהִבִּיא בַּמִּחְבָּת, או שאמר בַּמִּחְבָּת, וְהִבִּיא בַּמִּחְבָּת, הֲרִי זֶה
 80 פְּסוּלָה, משום שנקבעה סולת זו להביאה דווקא בכלי זה וכאשר
 81 הביאה בכלי אחר היא פסולה.

82 הַאֲמֵר הָרִי עָלַי שְׁנֵי עֲשָׂרֹנוֹת של סולת לְהִבִּיא אותם למנחה בְּכֵלִי
 83 אֶחָד, וְהִבִּיא בְּשְׁנֵי כֵלִים, או שאמר בְּשְׁנֵי כֵלִים, וְהִבִּיא בְּכֵלִי אֶחָד,
 84 מַה שְׂחִיא הִבִּיא מפני שאנו אומרים שמנחה אחרת היא שהביאה
 85 בנדבה, וְיָדִי חֹזְקָתָא לֹא יֵצֵא ויביא אחרת לחובתו.
 86 אולם אם אמר על סולת המונחת לפניו, הֲרִי עָלַי להביא את אֵלֹ
 87 בְּכֵלִי אֶחָד, וְהִבִּיא בְּשְׁנֵי כֵלִים, וְהִבִּיא בְּכֵלִי אֶחָד, או שאמר
 88 הֲרִי עָלַי להביא שני עשרונים אלו בְּשְׁנֵי כֵלִים וְהִבִּיא בְּכֵלִי אֶחָד,
 89 הֲרִי אֵלֹ פְּסוּלָה, משום שכאשר נדר להביא בכלי אחד הרי נדר
 90 להקטיר רק קומץ אחד וכשהביא בשני כלים הרי הקטיר שני קמצים
 91 וזהו לא כמו שנדר לעשות. וכן להיפך, כאשר נדר להביא בשני כלים
 92 והביא בכלי אחד, נמצא שמנחה זו יתירה וניטל ממנה רק קומץ אחד
 93 במקום שנים. ובאופן הראשון שנדר להביא בכלי אחד והביא בשנים,
 94 ישנה עוד סיבה לפסול, משום שעל ידי שלא הביאם יחד, נמצאת כל
 95 מנחה מזה חסירה את מה שהביא בכלי השני.

96 האומר הֲרִי עָלַי שְׁנֵי עֲשָׂרֹנוֹת של סולת לְהִבִּיא בְּכֵלִי אֶחָד, וְהִבִּיא
 97 בְּשְׁנֵי כֵלִים, וְאָמְרוּ לוֹ בְּכֵלִי אֶחָד נִדְרָתָא, אם הִקְרִיבָן בְּשְׁנֵי כֵלִים
 98 ולא שמע לדבריהם, פְּסוּלָה, אף על פי שכאן לא אמר 'אלו להביא
 99 בכלי אחד', ואין את הטעמים הנזכרים לעיל לפסול כאשר נדר על
 100 סולת זו, מכל מקום פסולים משום שאם היתה כוונתו למנחת נדבה
 101 ולא לשם מנחה זו שנדר להביא, היה לו לומר להם אני לשם נדר
 102 אחר של נדבה הבאתי מנחה זו, ומכך שלא אמר להם כך, מוכח
 103 שמביאם לשם נדרו ולכן הן פסולות מפני שלא כך נדר להביאם. ואם
 104 הקריבם בְּכֵלִי אֶחָד בְּשְׁרִיין.

105 האומר הֲרִי עָלַי שְׁנֵי עֲשָׂרֹנוֹת לְהִבִּיא בְּשְׁנֵי כֵלִים, וְהִבִּיא בְּכֵלִי
 106 אֶחָד, וְאָמְרוּ לוֹ בְּשְׁנֵי כֵלִים נִדְרָתָא, ושמע להם והִקְרִיבָן בְּשְׁנֵי כֵלִים,
 107 בְּשְׁרִיין, ואם לא שמע להם וְנִתְּנוּ לְכֵלִי אֶחָד הֲרִי הוא בְּשֵׁנֵי מִנְחֹת
 108 שְׁנַתְּעָרְבוּ, שדינים הוא שאם יכול לקמוץ מזו בפני עצמה ומזו בפני
 109 עצמה על ידי שניכר לו מקומות שיש בהם מכל מנחה בפני עצמה,
 110 כשרות, ואם אינו יכול לקמוץ מכל אחת, פסולות.

גמרא

111 הגמרא מבארת מדוע היה צריך התנא לומר את דינו בשני מקרים
 112

1 הַרְעָה האיל עד שִׁיִּסְתַּאב – עד שיעשה בעל מום ויפסל מלהקריבו,
 2 וְיִמְכַר לַחֹלִין, וְיִפְּלוּ דְמֵי לְנִדְבָה – ויקחו מדמיו עולת נדבה. רַבִּי
 3 אֶלְעָזָר אָמַר, יִקְרַב האיל, משום שֶׁאֵף אִם אֵינוּ בָּא עַל חֵטָא זֶה
 4 שמחמתו הקדיש את האיל, שהרי נודע לו שלא חטא, מכל מקום,
 5 הֲרִי הוּא בָּא עַל חֵטָא אַחֵר, כל מקדיש איל לאשם תלוי
 6 כוונתו להפריש את האיל אף אם יודע לו שלא חטא, שהרי תמיד
 7 יש לו ספק שמא עבר על איסור אחר וחיוב אשם תלוי. ואם
 8 מִשְׁנֻשְׁחָה האיל נודע לו שלא חטא, הֲדָם יִשְׁפַךְ לַאֲרֵץ וְהַבֶּשֶׂר יִשְׂרָף
 9 שלא על גבי המזבח, משום שהתברר שאינו חייב קרבן, ואיל זה הוא
 10 חולין שנשחט בעורה שדינו בשריפה. ואם נִזְרַק הֲדָם אַחֵר כִּךְ נודע
 11 לו שלא חטא, הַבֶּשֶׂר יֵאָכַל, כיון שכל חיובו של קרבן זה הוא מחמת
 12 הספק, ובשעה שזורק הֲדָם והותר הבשר לאכילה עדיין היה ספק,
 13 והזריקה היתה כדין ואין לאסור את הבשר לאחר שהותר. וְרַבִּי יוֹסִי
 14 אָמַר, אֶפְּיֵלוּ אִם נודע לו שלא חטא כשֶׁהֲדָם עֲדִיין בְּפִסּוּם [במזורקן]
 15 ולא נזרק על גבי המזבח, הֲדָם יִזְרַק עַל הַמִּזְבֵּחַ וְהַבֶּשֶׂר יֵאָכַל
 16 לכהניס. וְאָמַר רַבָּא, רַבִּי יוֹסִי הסובר שאף אם נודע לו שלא חטא
 17 כשהדם כבר בכוס יש לזרוק את הֲדָם עַל הַמִּזְבֵּחַ, בְּשִׂיטָת רַבִּי
 18 שְׁמַעוֹן אָמַר את דינו, דְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן כֹּל הָעוֹמֵד לְזֹרוֹק כְּזֹרוֹק
 19 דְּמֵי, כלומר, הרי קרבן שכבר נשחט והתקבל דמו במזרק ואינו מחוסר
 20 אלא זריקה, הֲרִי זֶה כְּמִי שֶׁכָּבַר נֹזֵק הֲדָם. ומשום כך סובר רבי יוסי
 21 שאם הֲדָם במזרק הרי זה כְּמִי שֶׁכָּבַר נֹזֵק הֲדָם וידיעתו שלא חטא לאזר
 22 קבלת הֲדָם נחשבת כידיעה לאחר זריקה וניתן לזרוק את הֲדָם
 23 ולאכול את הבשר. ואם כן, מדברי רבא בביאור שיטת רבי יוסי קשה
 24 על דברי רב נחמן ורב אשי שביארו בדברי רבי שמעון שאם נפסל
 25 הֲדָם מלהזרוק לא מועיל מה שהיה ניתן לזרוק את הֲדָם להחשיבו
 26 שהיתה לו שעת היתר.

27 מתרצת הגמרא: מִיָּדִי הוּא מַעְמָא – וכי טעמו של רבי יוסי הוא
 28 כדברי רבא שכל העומד לזרוק כזרוק דמי, הֲרִי אָמְרִי בְּמַעְרְבָא
 29 [בארץ ישראל] מִשְׁמִיָּה דְּרַבִּי יוֹסִי כִּרְ הִנְיָא, הִינּוּ מַעְמָא – זהו
 30 טעמו דְּרַבִּי יוֹסִי במה שסובר שניתן לזרוק את הֲדָם כאשר לאזר
 31 קבלת הֲדָם נודע לו שלא חטא, דְּקַסְבָּר, כִּלֵּי שְׂרֵת הַמִּשְׁמָשִׁים
 32 לעבודת הקרבנות ובגון מורק זה מקיבל בו את הֲדָם, מְקַדְּשֵׁין אֵת
 33 הַקֹּדֶשִׁים הַפְּסוּלִין בפסול שאינו פסול גמור ובגון אשם זה, לְכַתְּחִילָה אֵת
 34 לְקַרְבָּה – להקריבם לכתחילה על המזבח, ובאמת אף רבי שמעון
 35 סובר שמה שהיה ניתן לזרוק את הֲדָם קודם שנפסל לא מועיל
 36 להחשיבו כמי שנזרק.

37 הגמרא ממשיכה לדון בשיטת רבי שמעון. שואלת הגמרא: אָמַר לִיה
 38 רַב אֲשִׁי לְרַב כְּהֵנָא, מִדְּאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן כֹּל הָעוֹמֵד לְזֹרוֹק כְּזֹרוֹק
 39 דְּמֵי וכדברי רבא בביאור שיטת רבי יוסי, אם כן, גַּם כֹּל הָעוֹמֵד
 40 לְשָׂרֹף נְמִי יש לומר בו בְּשָׂרֹף דְּמֵי – שהוא כבר נחשב כשרוף, ואם
 41 כן קשה, נִזְרָה – בשר קרבן שנותר לאחר זמן אכילתו ונפסל, וְפָרָה
 42 אדומה, אֲמַאי מְטַמְּאִין טוּמְאָת אוֹכְלִין – מדוע יש בהם דיני טומאת
 43 אוכלין, והרי הם עומדים לשריפה, ויש לדונם כאילו נשרפו כבר,
 44 וְעַפְרָא בְּעֵלְמָא נִינְהוּ – והרי הם נחשבים כעפר בלבד ולא כ'אוכל'.
 45 משיבה הגמרא: אָמַר לִיה רַב כְּהֵנָא לְרַב אֲשִׁי, אֲמַנְם מַעִיקַר הַדִּין
 46 נותר ופרה אדומה הם כעפר, אולם חִיבַת הַקֹּדֶשׁ מְכַשְׂרֵתָן – תאוות
 47 האדם לקדש מחשיבה את הדבר שמקדיש כאילו הוא אוכל
 48 שהוכשר לקבלת טומאה, אף על פי שאינו אוכל ולא הוכשר לקבלת
 49 טומאה, ומשום כך יש בהם דיני טומאת אוכלין.

50 שואלת הגמרא: אָמַר לִיה רַבִּינָא לְרַב אֲשִׁי, נְהִי דְמַהֲנִיא לְהוֹ חִיבַת
 51 הַקֹּדֶשׁ אֵת אִיִּפְסוּלֵי דְגוּפֵיהּ – אמנם שחיבת הקודש מועילה
 52 להחזיב את הקדשים העומדים לשריפה כ'אוכל' לענין קבלת
 53 טומאה לפוסלם מהכילה, אך לִיקְרוּיֵי טַמְּא נְמִי לְמִינֵי בֵּיהּ רַאשׁוֹן
 54 וְשְׁנֵי – האם חיבת הקודש מועילה אף להחשיבם כ'טמאים', שיהיה
 55 ניתן למנות בהם ראשון ושני לטומאה, כלומר, שאם נגע בהם אוכל
 56 אחר הוא גם כן נטמא להיות שני לטומאה. ומוסיף רבינא, ואם אכן
 57 חיבת הקודש מועילה אף למנות שני לטומאה, תִּפְשׁוּט מִדִּין זֶה אֵת

קנא

המשך ביאור למס' מנחות ליום ראשון עמ' ב

18 תָּנִינוּ רַבֵּנּוּ, שאדם המושגה ממחבת למרחשת ולהיפך, וכן כששינה
 19 מכלי אחד לשנים ולהיפך, מֵה שֶׁהֵבִיא הֵבִיא וְיָדִי נִדְרָו לֹא יֵצֵא,
 20 רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, אִם יָדִי נִדְרָו נָמִי יֵצֵא, משום שלדעתו אין
 21 המנחה נקבעת במה שאמר בשעת נדרו שיביא מנחה כזו או כזו,
 22 אלא הכל נקבע לפי הכלי שניתנה בו בטוף.
 23 שנינו במשנה שהאומר זֶה לְהֵבִיא בְּמַחְבֵּת והביא במרחשת, וכן
 24 להיפך, פסולות. הגמרא מבארת מדוע אינו יכול להוציא מהכלי
 25 שהביא ולתת בכלי כמו שנדר. שואלת הגמרא: וְהָא תַּנְיָא לֹא
 26 קִדְּשׁוּם כְּלֵי שָׂרֵת שהביאו בהם את המנחות בקדושת הגוף, ואם כן
 27 מדוע נאמר במשנה בפסולות, הלא יכול לחזור ולהוציאן מכלי זה
 28 ולתת אותן באותו כלי שנדר להביאן. מתרצת הגמרא: אָמַר אַבְיָי,
 29 אמנם לֹא קִדְּשׁוּם כְּלֵי הַשָּׂרֵת שהיו בו לפני הקמיצה לִיקְרַב וְאֵלֵא
 30 רק הכלי שרת שבו ניתן הקומוץ לאחר הקמיצה מקדשו ליקרב, אֲבָל
 31 קִדְּשׁוּם לִפְסָל – לענין זה שלא יוכל להוציא מהכלי זה ליתנה בכלי
 32 אחר, קידשה כלי השרת וממילא תישאר בפסולות.
 33 חילוק ברין המושגה שלא בכל האופנים פסולות: וְאָמַר אַבְיָי, לֹא שָׁנוּ
 34 שהאומר זֶה לְהֵבִיא בְּמַחְבֵּת, והביא במרחשת, פסולה,

1 דומים: וְצִדִּיקָא להשמיענו שלא יצא ידי חובתו גם במשנה ממחבת
 2 למרחשת או להיפך, וגם במשנה משני כלים לכלי אחד, משום דְאִי
 3 אֲשַׁמְעִינָן הָךְ קַמִּיתָא ששינה ממחבת למרחשת או להיפך, היה
 4 אפשר לומר שרק בזה לא יצא ידי חובתו, מִשּׁוּם דְאָמַר בְּמַחְבֵּת וְקָא
 5 מִיתֵי (והביא) בְּמַרְחָשָׁת, אֲבָל הָכָא – בסיפא, ששינה משני כלים
 6 לכלי אחד, דְאִידִי וְאִידִי – הכלי שבו נדר להביא והכלי שבו הביא,
 7 בְּמַחְבֵּת, וְכֵן אִידִי וְאִידִי בְּמַרְחָשָׁת, אִימָא שִׁדִּי נִדְרָו נָמִי יֵצֵא כיון
 8 שאינו שנינו גמור ממה שנדר, לכן הוצרך התנא להשמיענו שאף בזה
 9 לא יצא ידי חובתו, ולא היה די שיכתוב את הדין שברישא בלבד. וְכֵן
 10 להיפך אִי אֲשַׁמְעִינָן הָךְ – את הדין בסיפא ששינה מכלי אחד לשנים
 11 או להיפך, היינו אומרים שדווקא שם לא יצא ידי חובתו, מִשּׁוּם דְהָכָא
 12 פְּלִיג לְהוּ – שחילק אותם לשני כלים, אֲבָל הָתָם ברישא, דְלֹא פְּלִיג
 13 בֵּיה – שלא חילק אותם לשני כלים, אִימָא לֹא – הייתי אומר שלא
 14 יצטרך להביא עוד אחרת עבור נדרו וכבר יצא ידי חובתו, כיון שזה
 15 אינו שנינו כל כך ממה שנדר משום שהביאו באותו גודל שנדר
 16 להביא, צְרִיקָא.
 17 דין המשנה שהמנחה נקבעה לבוא לפי מה שנדר, תלוי במחלוקת:

המשך ביאור למס' מנחות ליום שישי עמ' א

17 האומר תְּרֵי עָלִי להביא עֹלָה, וְבִיא כֶּבֶשׂ זכר לעולה, שהוא הפחות
 18 שבעולות בהמה. רַבִּי אֱלֶעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אָמַר יבִיא אִו תֹּזֵר אִו בֶּן
 19 יוֹנָה, כלומר שיכול הוא להביא לנדרו עולת העוף הבאה מתור או
 20 בן יונה, ואינו צריך להביא עולת בהמה, ולהלן בגמרא (ע"פ יבואר
 21 טעמם).
 22 האומר, בשעה שנדרתי להביא עולה פִּירְשָׁתִּי להביאה מִן הַבְּקָר,
 23 וְעִשְׂוִי אִינִי יוֹדֵעַ מֵה פִּירְשָׁתִּי, ששכח את מין הבקר שנדר, וְבִיא
 24 פֶּר זכר בן שנתיים או בן שלש, וְעָגַל זכר, שאין העולה באה אלא
 25 מן הזכרים.
 26 ואם אמר, פירשתי להביא עולה מִן הַבְּהֵמָה, וְאִינִי יוֹדֵעַ מֵה
 27 פִּירְשָׁתִּי, ששכח מאיזה מין בהמה נדר, וְבִיא פֶּר וְעָגַל אִיל שְׁעִיר
 28 גְּדִי וְטִלְהָ, שכל אלו הם בהמות הראויים לקרבן עולה, וכיון שאינו
 29 יודע מה פירש צריך להביא את כולם כדי לצאת ידי נדרו.
 30 ואם אמר, בשעה שנדרתי פִּירְשָׁתִּי מה אביא לעולה, וְעִשְׂוִי אִינִי
 31 יוֹדֵעַ מֵה פִּירְשָׁתִּי, ששכח מה נדר ומאיזה מין נדר, יש להסתפק
 32 שמא נדר להביא עולת העוף,

1 שגם לרבי לומדים דין נדבת שמן ממנחה שכתוב בה 'קרבן', ולא כמו
 2 שאמרת (רב פפא) שלרבי לומדים דין זה מ'אזרח', ואם כן צריך לשוב
 3 ולבאר מחלוקתם כמו שביארו החכמים הנ"ל, שרבי ורבנן חולקים
 4 אם אומרים 'דון מינה ומינה' או שאומרים 'דון מינה ואוקי באתרה'.
 5 אָמַר לִיה רב פפא לרב הונא, אִי תַּנְיָא תַּנְיָא – אם אמנם שנויה
 6 ברייתא כזו שממנה נלמד שגם רבי לומד דין נדבת שמן מ'קרבן', הרי
 7 היא שנויה ואין לי מה להשיב עליה.
 8 שנינו במשנה, האומר פִּירְשָׁתִּי כמה יין או שמן אביא, וְאִינִי יוֹדֵעַ
 9 מֵה פִּירְשָׁתִּי, וְבִיא יין ושמן כְּנִסְכִּים שמביאים ביום הַמְּרוֹבָה ביותר
 10 בקרבנות.
 11 הגמרא מביאה ברייתא המבארת מזהו 'יום מרובה': תַּנָּא, 'כיום
 12 מרובה' היינו בְּיוֹם טוֹב הַרְאֵשׁוֹן שֶׁל הַגְּ הַסּוּכוֹת שְׁחָל לְהִיזֵת
 13 בְּשַׁבָּת, שהוא יום שבו מביאים את מספר הקרבנות הרב ביותר מכל
 14 ימות השנה.

משנה

16 משנה זו ממשיכה לבאר מה דין הנודר ולא פירט מה נדר:

המשך ביאור למס' מנחות ליום שבת קודש עמ' ב

14 שנתערב, אבל האומר שור בשוורי הקדש, רק הגדול הקדש.
 15 שואלת הגמרא: וְהָא וְכֵן קָאָמַר – והרי בברייתא שנינו תחילה דין
 16 האומר שור בשוורי הקדש, ואחר כך שנינו וְכֵן שור של הקדש
 17 שנתערב באחרים, ומשמע שדינם שוה. משיבה הגמרא: תַּרְגּוּמָא
 18 אַגְדוּל, תעמיד שמה שאמרה הברייתא 'וכן' היינו לענין שנתן
 19 הגדול להקדש, שזה גם בשור הקדש שנתערב באחרים, אבל מה
 20 ששנינו שצריך למכור השאר לצרכי הקדש, הוא דוקא בשור הקדש
 21 שנתערב בחולין.
 22 מקשה הגמרא: מִיתֵיבֵי, האומר לחברו בֵּית בְּבֵיתִי אֲנִי מוֹכֵר לָךְ,
 23 וְנִפְל אחד מבתי המוכר, מִרְאָהוּ את הַנִּפְּוֹל, ואומר לו זה מכרתי
 24 לך. וכן האומר עֶבֶד בְּעַבְדֵי אֲנִי מוֹכֵר לָךְ, וְמָת אחד מעבדיו,
 25 מִרְאָהוּ את הַמָּת, ואומר לו זה מכרתי לך.

1 משום שהעלייה גרועה מהבית, ויכול המוכר לומר שכוונתו היתה
 2 לגרוע, ואם כן כשאומר 'שור בשוורי' גם נאמר שכוונתו היתה
 3 לגרוע. מתרצת הגמרא: לֹא, מה שאמר עולא שמראהו 'עלייה',
 4 היינו הַמַּעֲוָלָה שֶׁבְּבֵיתִים, ש'בית בביתי' משמע החשוב שבבתי, והוא
 5 הדין ש'שור בשוורי' כוונתו למוכר שששווריו.
 6 מקשה הגמרא: מִיתֵיבֵי, האומר שור בְּשׁוּוֹרֵי הַקֶּדֶשׁ, וְכֵן שׁוֹר שֶׁל
 7 הַקֶּדֶשׁ שֶׁנִּתְעַרַב בְּאַחֵרִים, הַגְּדוֹל שֶׁבְּחֵן הַקֶּדֶשׁ, וְכֹלָם, וְיִכְרוּ
 8 לְצָרְכֵי עוֹלוֹת, כי על כל אחד יש להסתפק שמא הוא הקדש, וְדִמְיֵהוּ
 9 יצאו לחולין, וממה ששנינו שכולם ימכרו לצרכי עולות משמע
 10 שחוששים לכולם, ולא כרכה בר אבוה שאמר שרק הגדול הקדש.
 11 מתרצת הגמרא: תַּרְגּוּמָא אֲשׁוֹר שֶׁל הַקֶּדֶשׁ שֶׁנִּתְעַרַב בְּאַחֵרִים,
 12 תעמיד את מה ששנינו שכולם ימכרו לצרכי עולות רק על הדין השני
 13 שנתערב שור הקדש בחולין, שאז יש להסתפק על כל אחד שמא הוא